

Rondom de kaakoperatie

U wilt zich voorbereiden op een operatie waarbij de stand van uw kaken wordt gecorrigeerd, of u bent net geopereerd? Dan vindt u in deze folder meer informatie over de zorg vóór- en na de operatie.

Hoe ziet de voorbereiding voor de operatie eruit?

Op een moment tijdens de behandeling geeft de orthodontist aan dat de orthodontische behandeling in een fase is gekomen, dat de operatie kan worden gepland. U bezoekt de kaakchirurg voor een consult en een gesprek over de operatie en u bent op de wachtlijst geplaatst. Zodra er voor u een plek gevonden is, nemen de OK-planners van Amsterdam UMC contact met u op. U zult voor de operatie een afspraak krijgen bij de anesthesist (slaapdokter).

U wordt opgeroepen voor een afspraak, ongeveer 4 weken voor de operatie.

Tijdens deze afspraak wordt alle relevante informatie, die nodig is voor de operatie, verzameld.

Denk hierbij aan:

- meerdere afdrukken of een scan van het gebit
- een wasafdrukje om de relatie tussen boven- en onderkaak vast te leggen
- röntgenfoto's
- gewone lichtfoto's van het gebit en het gezicht
- een speciale CT-scan

Met deze informatie wordt de operatie zo precies mogelijk gepland. Daarnaast vindt tijdens deze afspraak een uitgebreid gesprek plaats met aanvullende uitleg over uw behandeling. Er is voor u voldoende gelegenheid om vragen te stellen.

Hoe ziet de operatiedag eruit?

Het tijdstip waarop en de locatie (afdeling) waar u zich kunt melden, wordt ongeveer één week van tevoren aan u bekend gemaakt. Op de dag van de operatie wordt u opgenomen op de verpleegafdeling, een verpleegkundige geeft u uitleg over de gang van zaken tijdens uw opname.

Op de afdeling kunt u zich verkleden en gereedmaken voor de operatie. U wordt tijdig naar de operatieafdeling gebracht en daar moet u vaak nog even wachten, voordat u naar de operatiekamer wordt gebracht.

Op de operatiekamer zijn anesthesisten en hun assistenten aanwezig, die u op een rustige en

veilige manier in slaap zullen brengen. De operatie vindt in volledige narcose plaats en duurt, afhankelijk van de operatie, één tot enkele uren.

Na de operatie verblijft u op de uitslaapkamer (verkoever) en wordt u door speciaal hiervoor opgeleid personeel goed in de gaten gehouden. Als u goed wakbaar bent en uw controles (ademhaling, hartslag, bloeddruk en dergelijke) in orde zijn, wordt u naar de verpleegafdeling teruggebracht. De eerste uren na een kaakstandcorrectie vallen tegen vanwege de zwelling van de wangen en hals, een droge en pijnlijke keel, soms een bloedneus of een moeizame ademhaling. Pijn is vaak niet het meest vooropstaande probleem, u mag adequate pijnstilling verwachten.

Op de verpleegafdeling wordt u opgevangen door de verpleegkundigen. De zaalarts en/of de behandelend kaakchirurg komen u in de loop van de dag op de hoogte brengen van het verloop van de operatie, geven extra uitleg en maken verdere afspraken t.a.v. de poliklinische controles.

De medicatie in het ziekenhuis bestaat uit middelen tegen pijn, tegen misselijkheid, tegen zwelling (corticosteroïden), tegen ontstekingen (antibiotica) en een antibacterieel mondspoelmiddel. Als u aan de bovenkaak bent geopereerd krijgt u tegen neusslijmvlieszwelling een neusspray.

Hoe ziet de eerste fase na de operatie eruit?

De eerste 24 uur na de operatie zijn waarschijnlijk erg ongemakkelijk. Pijn staat gelukkig meestal niet op de voorgrond. Er zijn achteraf vaak keel- en slikklachten ontstaan door het beademingsbuisje. De zwelling van de wangen en de hals neemt in de eerste 24 uur toe en kan aanzienlijk zijn. De zwelling neemt na enkele dagen ook weer vrij snel af.

Misselijkheid komt nogal eens voor, vaak omdat er wat bloed is doorgeslikt tijdens of na de ingreep. Dit ongemak is vaak van korte duur en er worden medicijnen voor gegeven. De wondjes kunnen soms wat nabloeden, dit is ongevaarlijk, maar mogelijk wel wat ongemakkelijk.

Na een bovenkaakoperatie kan soms wat bloed uit de neus komen. Dit bloeden stopt na enkele dagen. Het gebruik van de neusspray kan hier goed bij helpen. Tussen de boven- en onderkaak worden vrijwel altijd elastiekjes geplaatst. Dit wordt gedaan om de onderkaak te steunen in de bewegingen van de veranderde beet. De elastiekjes kunnen een beetje in de weg zitten, maar de mond kan wel worden geopend.

Hoe lang na de operatie kan ik naar huis?

Meestal kunt u de dag na de operatie naar huis. U moet dan natuurlijk in een voldoende goede conditie zijn. Dit wordt goed gecontroleerd en met u overlegd.

Hoe gaat het verder nadat ik uit het ziekenhuis ben ontslagen?

In de eerste week wordt beperkte activiteit aangeraden. Enige hulp van familie en vrienden is noodzakelijk. In deze periode zijn wij natuurlijk voor vragen bereikbaar. De meeste mensen kunnen na twee of drie weken hun normale activiteiten op school of op het werk hervatten. Rustige sporten zijn pas na enkele weken weer verantwoord. Zware lichamelijke inspanning (met bukken en tillen bijvoorbeeld) en contactsporten moeten de eerste zes weken worden vermeden. Openbare functies (onderwijzen, klantcontacten, verkoop, mondelinge examens) kunnen gedurende een wat langere tijd best wat lastiger zijn.

Wanneer moet ik op controle komen?

Na een week volgt een controle afspraak op de polikliniek MKA-chirurgie, soms in combinatie met een bezoek aan de mondhygiëniste. Deze afspraak wordt voor de operatie reeds voor u ingepland of anders wordt deze afspraak bij ontslag uit het ziekenhuis aan u medegedeeld. U zult een aantal keren ter controle op de polikliniek worden gezien, waarbij indien mogelijk, het interval steeds verder vergroot wordt. De orthodontist kan na 6 weken weer verder met de orthodontische behandeling.

Welke medicijnen krijg ik mee?

Na een kaakstandcorrectie krijgt u recepten voor de volgende medicijnen: pijnstilling (ibuprofen/naproxen of diclofenac in combinatie met paracetamol, inname volgens voorschrift); een mondspoelmiddel (chloorhexidine 0,12%, tweemaal daags een eetlepel en 1 minuut goed spoelen, daarna uitspugen), en op indicatie een middel tegen neusslijmvlies zwellingen (xylometazoline neusspray).

Neem de voorgeschreven medicatie op de juiste momenten en op de juiste wijze in. Indien de medicatie onvoldoende werkt, kunt u contact opnemen met de polikliniek MKA-chirurgie van Amsterdam UMC.

Hoe verzorg ik na de operatie mijn mond?

Voor een goede genezing, is een goede mondhygiëne na de operatie erg belangrijk. Het is de bedoeling om de dag na de operatie al te beginnen met tandenpoetsen, bijvoorbeeld met een kindertandenborstel. Poets met deze kleine, zachte tandenborstel alle tanden en kiezen die bereikbaar zijn, zonder te forceren. Dit vindt iedereen in het begin wat eng, maar met rustige bewegingen kunt u niets beschadigen. Driemaal daags poetsen is aan te bevelen.

Juist zacht,- en vloeibaar voedsel kan plakken aan de beugel en de elastiekjes. Dat is niet zo fris en kan gaan ruiken. De beugel hoort te glimmen! Het voorgeschreven spoelmiddel moet tweemaal daags worden gebruikt. Met één eetlepel of maatbekertje behoort u gedurende een minuut de gehele mond goed te spoelen. Door het spoelmiddel kan tijdelijk een donkere aanslag op de tanden en de tong ontstaan. De aanslag op tong verdwijnt vanzelf, de aanslag op de tanden kan door het polijsten van de tanden door de mondhygiëniste worden verwijderd. Door de ontstane zwelling kan het soms zo zijn, dat de tong de de lippen aanvankelijk niet goed kan bevochtigen. Daarom kunt u de lippen het beste invetten met lippencrème of zuurvrije vaseline.

U hoeft geen enkele angst te hebben om de mond te reinigen. U maakt hiermee niets kapot en de genezing wordt door een goede reiniging positief beïnvloed.

Kan ik gewoon eten na de operatie?

De kaken moeten onbelast in hun nieuwe stand kunnen vastgroeien. Daarom mag u de eerste zes weken na de operatie niet echt kauwen. Het eten moet zacht zijn. De bereiding van vloeibaar voedsel kost wat extra tijd en moeite. Dit geldt ook voor het nuttigen ervan. Het is daarom het beste vaker per dag te eten, zodat er per keer wat minder hoeft te worden gegeten. In principe kan alles worden gegeten, alleen niet op de gewone manier.

Het voedsel kan worden fijn gemalen met behulp van een keukenmachine, blender, staafmixer of zeef. Een slagroomspuit is een handig hulpmiddel om dik-vloeibaar voedsel 'snel' te eten. Als het fijn gemalen voedsel nog te dik is, kan dit dunner worden gemaakt door kookvocht, melk, bouillon of jus toe te voegen. Blickproducten, zoals bijvoorbeeld knakworst en bonen, zijn zacht

en makkelijk te verwerken. Ook potjes babyvoeding kunnen worden gebruikt. Meestal valt men na de operatie een paar kilo af. Probeer creatief te zijn en wissel af met smaken, maak het voor uzelf lekker, u hoeft dus even niet op de caloriewaarde te letten. Na thuiskomst moet ernaar worden gestreefd het lichaamsgewicht zoveel mogelijk op peil te houden. Verlies van gewicht kan de genezing negatief beïnvloeden. Normale voeding is voldoende. Zo nodig kunnen aan het voedsel extra calorieën worden toegevoegd: volle melkproducten in plaats van mager of halfvol, basterd suiker, vruchten-en of limonadesiroop, sportdranken, vetten, zoals boter margarine, slagroom, crème fraîche, zure room, of diverse soorten olie. Deze extra calorieën kunnen worden verwerkt in zoete en hartige sauzen, ragout, soep en verschillende mix-maaltijden. Het is echt belangrijk om de zachte kost gedurende 6 weken vol te houden, ook al voelen de kaken voor u sterk genoeg aan.

Wat zijn gemakkelijke voedingsmiddelen om te eten na de operatie?

Complete drink-ontbijten, appelmoes, compote, pap van volkoren granen, zoals havermout en Brinta, sportdranken, etc. Ook kunnen extra vezels worden toegevoegd aan yoghurt, fruit-shakes met yoghurt, soep, gepureerde groenten, knakworsten, bonen uit blik. Milkshakes kunt u zelf maken met bijvoorbeeld vruchten, yoghurt en ijs, groeten uit blik (gemakkelijk te pureren), ragout of zachte pasta's. Probeer in de voeding veel afwisseling te brengen.

Meer informatie

Bij vragen kunt u contact opnemen met de polikliniek Mondziekten, Kaak- en Aangezichtschirurgie van Amsterdam UMC. Dit kan om een afspraak te maken met uw behandelend kaakchirurg of om contact op te nemen met een polikliniek-assistente of een operatieplanner, die veel van uw vragen zal kunnen beantwoorden. Voor spoedeisende situaties zijn de kaakchirurgen eveneens tijdens de avond-, nacht- en weekenddiensten bereikbaar.